

ENTREVISTA A IGNACIO LACOMBA TÈCNIC DE LA CONSELLERIA DE TERRITORI I HABITATGE

Quina és la història de la marjal del Moro?

A l'any 1971 el Moro es va expropiar com a part d'una finca molt major, d'unes 1.000 hectàrees, que van des de la carretera de Puçol fins al Port de Sagunt per instal·lar-hi la Planta IV. Amb la caiguda de la siderúrgia, només es va executar la primera fase i com que era un terreny expropiat no es podia fer res. Però si als 25 anys, que és el que dura l'expedient, no s'han desenvolupat els objectius que van induir l'expropiació forçosa d'uns terrenys, el dret reverteix als antics propietaris. Llavors, en l'any 1995 la Generalitat va comprar els drets de reversió d'aquesta finca per construir-hi un polígon a fi de recompensar la desindustrialització de Sagunt. Afortunadament, vam aconseguir que el conseller que hi havia en aquell moment posara la marjal del Moro en la llista de zones ZEPA. I no solament s'hi van incloure les 300 hectàrees de marjal sinó les 600 que n'hi ha fins el camí de les Alqueries, perquè si haguera estat pels qui van promoure el polígon, hagueren dut el sòl industrial fins la platja.

I ara la construcció d'aquest polígon, Parc Sagunt, ja està en marxa..., però s'ha elaborat abans un estudi d'impacte mediambiental?

Sí, les actuacions sobre la marjal del Moro estan subjectes per llei a declaració d'impacte. Per tant, la promotora, que en aquest cas va ser el Politècnic junt amb altres empreses, va haver de presentar un estudi d'impacte mediambiental amb els continguts mínims que marca la llei, que són: una caracterització del projecte, una caracterització de l'entorn, una identificació i valoració de les interaccions, una proposta de mesures correctores i un pla de viabilitat. Llavors, a efectes ambientals i a la llum d'això, la Conselleria estima acceptable o no el projecte.

I Parc Sagunt s'ha estimat com a acceptable?

Sí.

Sense cap reserva?

No, hauran d'acomplir una

«LA MARJAL ESTARÀ ENVOLTADA DE CONSTRUCCIONS I UN DELS RISCOS MÉS GREUS PER A LA CONSERVACIÓ DE LA DIVERSITAT ÉS LA DESCONNEXIÓ D'UNS SISTEMES AMB ELS ALTRES»

sèrie de mesures correctores. Es plantegen una mota que actuarà com a matalàs, unes llacunes de decantació de pluvials per a arreplegar l'aigua de pluja, una zona verda de separació... A més, no poden llençar ni xarxes elèctriques ni construccions cap a la marjal. I també se suposa que un polígon ben fet deu tenir tots els seus sistemes de depuració.

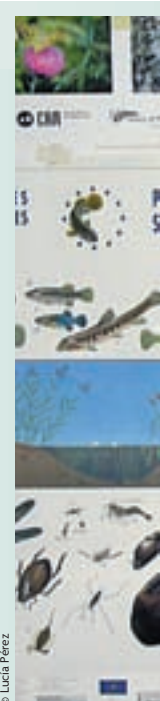
I això és suficient? Com es protegeix l'aire de les emissions de les indústries? I el soroll?

Totes les indústries han d'acomplir unes regulacions respecte a les emissions de fums i gasos i respecte a la contaminació acústica. El problema és que els límits permesos s'han establert en funció de les persones i no sabem com poden afectar aquestes qüestions els animals. A les aus aquàtiques que viuen en una llacuna petita en mig de la marjal potser no els afecta massa, però enguany, per exemple, ja no ha criat l'esparguer cendrós i probablement és pel moviment que hi ha en la zona. És una bestiola que campeja i ja no és el mateix, no està lligada a un espai vital únic, sinó que té un rang més ampli de moviment i, segurament, el soroll, les molèsties, la presència humana mateixa l'ha afectat. Les molèsties són un dels principals factors que impedeixen l'assentament de les colònies.

Per tant, Parc Sagunt és una actuació que tindrà un impacte sobre l'espai natural de la marjal del Moro...

Jo el que veig és que en aquesta zona no solament hi haurà les meganaus de Parc Sagunt, sinó que també es desenvoluparà la urbanització de la platja de Puçol, d'una banda, i l'ampliació del Port de Sagunt amb una nova dàrsena de dos quilòmetres i mig a costa del lloc on hi havia el jaciment romà submergit, d'una altra, i no hem d'oblidar la instal·lació d'una central tèrmica de cycle combinat i la regasificadora, i una part d'indústria química, i el polígon d'Ingruinsa que està al costat... En fi, el problema és que la marjal estarà envoltada de

«ÉS IRÒNIC QUE HI HAJA UN CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL AL BELL MIG D'UN POLÍGON INDUSTRIAL»

© Lucia Pérez

«Enguany ja no ha criat l'esperver cendrós. El soroll, les molèsties i la presència humana l'han afectat.»

construccions i un dels riscos més greus per a la conservació de la diversitat és la fragmentació del medi natural, la desconexió d'uns sistemes dels altres. Hi ha una afecció? Per descomptat que n'hi ha. Fins a quin punt això determinarà que la marjal vaja a millor o a pitjor? Doncs ara mateix no ho sabem. Que és un impacte? Sí. I que és un impacte que se suma a uns altres? També. Tot el que és sinergia implica un major perjudici.

Existiria una alternativa menys impactant per a ubicar el polígon?

Hi ha les zones de Sidmed, Galmed i el polígon de Ingruinsa, que té moltes parcel·les buides. Necessiten quinze milions de metres quadrats més? Per què no ocupen primer allò en lloc d'ocupar-ne més? És clar, ací s'inverteixen molts milers de milions per a fer una obra d'aquest tipus, ací hi ha negoci, però hi ha negoci d'avui. Diuen que tot això està venut, però no sé. A la Vall d'Albaida estan tancant fàbriques tèxtils. Què faran, obrir ací per després anar-se'n a Xina?

Quina viabilitat té l'únic Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana quan es construeix un macropolígon al costat d'una marjal protegida?

Evidentment, no és la millor situació per a ells, perquè pràcticament estaran dins del polígon. És una situació un poc irònica. Un polígon al costat d'una marjal i un centre d'educació ambiental enmig.

tar amb idees sobre el respecte al medi ambient, la protecció de les espècies i la sostenibilitat.

Aquesta darrera concepció és la que, precisament, el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEA), situat al costat de la marjal del Moro, pretén fer arrelar amb els seus recursos i activitats. El centre ofereix els seus mitjans a la població valenciana a fi de contribuir a un major coneixement i comprensió del medi ambient i a la utilització sostenible dels recursos naturals.

Però, encara que el polígon estarà molt pròxim a una zona humida de gran rellevància ecològica com és la marjal del Moro, i que se situarà paret amb paret amb el CEA, un centre que treballa per una nova cultura de respecte i protecció del medi ambient, el projecte seguirà endavant, perquè, de nou, el creixement econòmic ha pesat més que un enclavament natural de primer ordre. Polígon i marjal s'han posat a la balança i ha guanyat el polígon. Economia i ecologia s'han posat a la balança i ha tornat a guanyar l'economia.

■ LA IMPORTÀNCIA DE LA MARJAL DEL MORO

La marjal del Moro no té un règim jurídic específic respecte a la Llei 11/94 d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana, però registra un alt estatus de protecció provinent d'altres vies, la qual cosa li permet constituir-se com una zona humida de gran importància autonòmica, nacional i fins i tot internacional, amb un estimable conjunt d'espècies rares, vulnerables i en perill. En primer lloc, presenta comunitats vegetals mediterrànies assenyalades en la Directiva d'Hàbitats (92/43/CEE) com a "hàbitats naturals d'interès comunitari per a la conservació dels quals és necessari designar zones especials de protecció".

A més, acull espècies de caràcter exclusivament valencià, com el vegetal *Limonium dufourii*, el crustaci *Palaemonetes zariquieyi* i els peixos samaruc (*Valencia hispanica*) i fartet (*Aphanius iberus*), considerats espècies estrictament protegides pel Conveni de Berna i catalogats per la IUCN (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) com a espècies prioritàries i d'interès comunitari i com dos dels vertebrats en major perill d'extinció en tot el món. Entre els ocells, la marjal del Moro és d'especial valor, ja que té la designació de zona ZEPA des de l'any 1995 i suporta regularment un 1% de la població reproductora del Mediterrani occidental de camallongues (*Himantopus himantopus*) i de fumarell carablanc (*Chlydonias hybrida*), així com també acull 19 espècies nidificants i 58 espècies observades amb distinta freqüència amb un estat de conservació desfavorable a Europa, d'acord